

IZN.5142.136.2016.ps

Elbląg, 10.10.2016 r.

POZWOLENIE nr 520 / 2016

Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt. 1, art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 poz. 1446 ze zm.), oraz §13 i 14 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2015 poz. 1789), w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.),

po rozpatrzeniu wniosku: Burmistrza Miasta SUSZ

w sprawie: udzielenia pozwolenia na wykonanie prac konserwatorskich przy obiekcie zabytkowym: Pozostałości muru obronnego miasta Susza przy ul. Słowiańskiej w Suszu wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dn. 7.03.1961 r. pod nr rejestru A – 540

po zapoznaniu się z treścią wniosku i załącznika:

„Ekspertyza stanu technicznego i program prac konserwatorskich pozostałości muru obronnego w Suszu

przy ul. Słowiańskiej” aut.: inż. Zbigniew Kusmierz, mgr inż. Agnieszka Wieliczko, mgr Szymon Jużków, mgr Rafał Solski, Wrzesień 2016 r.

WARMIŃSKO – MAZURSKI

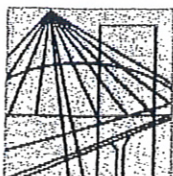
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

udziela pozwolenia:

na prowadzenie prac konserwatorskich i remontowych pozostałości muru obronnego miasta Susz przy ul. Słowiańskiej, zgodnie z w/w dokumentacją załączoną do wniosku w zakresie:

- Usunięcia skrajnych elementów luźnych
- Oczyszczenia powierzchni muru
- Usunięcia wtórnych spoin
- Strukturalnego wzmocnienia osłabionych historycznych spoin
- Oczyszczenia powierzchni wątku kamiennego
- Wypełnienia szczelin oraz pęknięć
- Uzupełnienia brakujących kamieni
- Uzupełnienia spoin
- Oczyszczenia wątku ceglanego
- Strukturalnego wzmocnienia osłabionych fragmentów muru ceglanego
- Oczyszczenia powierzchni cegieł
- Uzupełnienia brakujących cegieł w licu
- Scalenia kolorystycznego wątków ceglanych
- Oczyszczenia szczytu muru
- Wyrównania górnej płaszczyzny muru
- Wykonania zwieńczenia muru
- Dezynfekcji całego muru

75

WARMIŃSKO-MAZURSKA
OKRĘGOWA IZBA INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA
10-532 Olsztyn, Plac Konsulatu Polskiego 1

STAROSTWO POWIATOWE
W IŁAWIE

ul. Gen. Wł. A.
centr. tel. 89 6 64 96 60

00 Iława
649 66 00

WAM/OKK/U/35/11

Olsztyn, dnia 10 czerwca 2011 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów /Dz.U. z 2001 r. Nr 5 poz. 42, ze zm./, art. 12 ust. 3, art.13 ust.1 pkt 1, art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane /tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623/, § 6 pkt 1 i 2, § 11 ust.1 pkt 1, § 15, § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie /Dz. U. z 2006 r. Nr 83 poz. 578 ze zm./ oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego /t.j. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071 ze zm./

Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna
nadaje

Pani AGNIESZCE WIELICZKO
magister inżynier budownictwa
ur. dnia 01 stycznia 1983 r. w Pasłęku

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Nr ewid. WAM/ 0004/POOK/11

DO PROJEKTOWANIA
BEZ OGRANICZEŃ
W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO-BUDOWLANEJ

UZASADNIENIE

W związku z uwzględnieniem w całości żądania strony, na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuje się od uzasadnienia decyzji. Szczegółowy zakres nadanych uprawnień budowlanych wskazano na odwołanie decyzji.

Pouczenie :

1. Zgodnie z art. 12 ust. 7 w/w ustawy Prawo budowlane – podstawę do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie stanowi wpis, w drodze decyzji, do centralnego rejestru Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez tę izbę, z określonym w nim terminem ważności.
2. Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Warszawie, za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Olsztynie, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

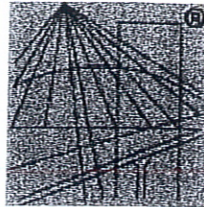

Skład orzekający OKK:

1. mgr inż. Zdzisław Binerowski
2. inż. Janusz Palmowski
3. mgr inż. Elżbieta Lasmanowicz

[Handwritten signatures and initials]

76

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-466-SNR-1SQ *

Pani Agnieszka Wieliczko o numerze ewidencyjnym WAM/BO/0142/11
adres zamieszkania ul. Kochanowskiego 1, 14-400 Pasłęk
jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada
wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2017-02-28.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2016-08-02 roku przez:

Mariusz Dobrzeński, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

77

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

Olsztyn, 24 grudnia 2001 r.

GPBK.II.7131/57/01

DECYZJA

Na podstawie art. 13 ust.1 pkt 1 i art. 14 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane /tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz.1126 ze zm./, § 4 ust. 2 i § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie /Dz.U. z 1995 r. Nr 8 poz.38/ oraz dokumentów stwierdzających posiadanie wymaganego przygotowania zawodowego i pozytywnego wyniku egzaminu na uprawnienia budowlane

n a d a j ę

Panu ZBIGNIEWOWI KUŚMIERZOWI

**inżynierowi budownictwa
ur. 26 marca 1963 r. w Braniewie**

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Nr ewid. 154/01/OL

DO PROJEKTOWANIA BEZ OGRANICZEŃ W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO-BUDOWLANEJ

Uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń stanowią również podstawę do sprawdzania projektów budowlanych w specjalności objętej tymi uprawnieniami.

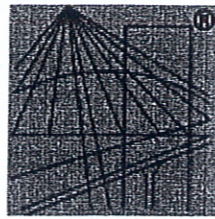
Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego.

Otrzymuje :

1. Pan Zbigniew Kuśmierz
82-300 Elbląg
ul. 1-go Maja 29/13
2. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
3. a/a

2 up. województwa
MAGDALENA KOSCIŁKO
DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU
GOSPODARSTWA PRZESTRZENNEJ I BUDOWNICTWA
W OLSZTYNIE

78

P O L S K A
I Z B A
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-JAE-GPL-2FN *

Pan Zbigniew Kuśmierz o numerze ewidencyjnym WAM/BO/1388/01
adres zamieszkania ul. Z. Nałkowskiej 32, 82-300 Elbląg
jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada
wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2016-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2015-12-15 roku przez:

Mariusz Dobrzeński, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

79

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

GPBK.II.7342/305/99

STAROSTWO POWIATOWE
W IŁAWIE

ul. Gen. Wł. Andersa 2a, 14-200 Iława
centr. tel. 89 649 07 00 fax 89 649 66 00

Olsztyn, 20 grudnia 1999 r.

DECYZJA Nr R-4/99/OL

Na podstawie art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane /Dz.U. z 1994 r. Nr 89, poz. 414 z późn. zmian./, w związku z art. 104 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego /Dz.U. z 1980 r. Nr 9, poz. 26 ze zm./ po rozpatrzeniu wniosku Pana Zbigniewa Kuśmierz z dnia 17.09.1999 r. oraz dokumentów stwierdzających posiadanie wymaganego przygotowania zawodowego, opinii rzeczoznawców budowlanych i Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Elblągu

n a d a j ę

Panu **ZBIGNIEWOWI KUŚMIERZOWI**
inżynierowi budownictwa
ur. dnia 26 marca 1963 r. w Braniewie

tytuł

RZECZOZNAWCY BUDOWLANEGO W SPECJALNOŚCI KONSTRUKCYJNO – BUDOWLANEJ

obejmującej
wykonawstwo w zakresie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych
budynków oraz innych budowli z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych,
dróg, nawierzchni lotniskowych, mostów oraz budowli hydrotechnicznych
i wodnomelioracyjnych.

Pan Zbigniew Kuśmierz może wykonywać funkcję rzeczoznawcy budowlanego
w wyżej wymienionym zakresie na terenie całego kraju.

UZASADNIENIE

Przeprowadzone postępowanie administracyjne wykazało, że inż. Zbigniew Kuśmierz spełnia
wymogi art. 15 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy Prawo budowlane to znaczy:

1. korzysta w pełni z praw publicznych
2. posiada dyplom ukończenia wyższej uczelni technicznej
3. odbył 5 lat praktyki zawodowej po uzyskaniu uprawnień budowlanych
4. uzyskał pozytywną opinię dwóch rzeczoznawców budowlanych odpowiedniej specjalności oraz właściwego stowarzyszenia

Wobec powyższego, orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie :

1. Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy Prawo budowlane – podstawę do podjęcia czynności rzeczoznawcy budowlanego stanowi dokonanie wpisu do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.
2. Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

Otrzymują :

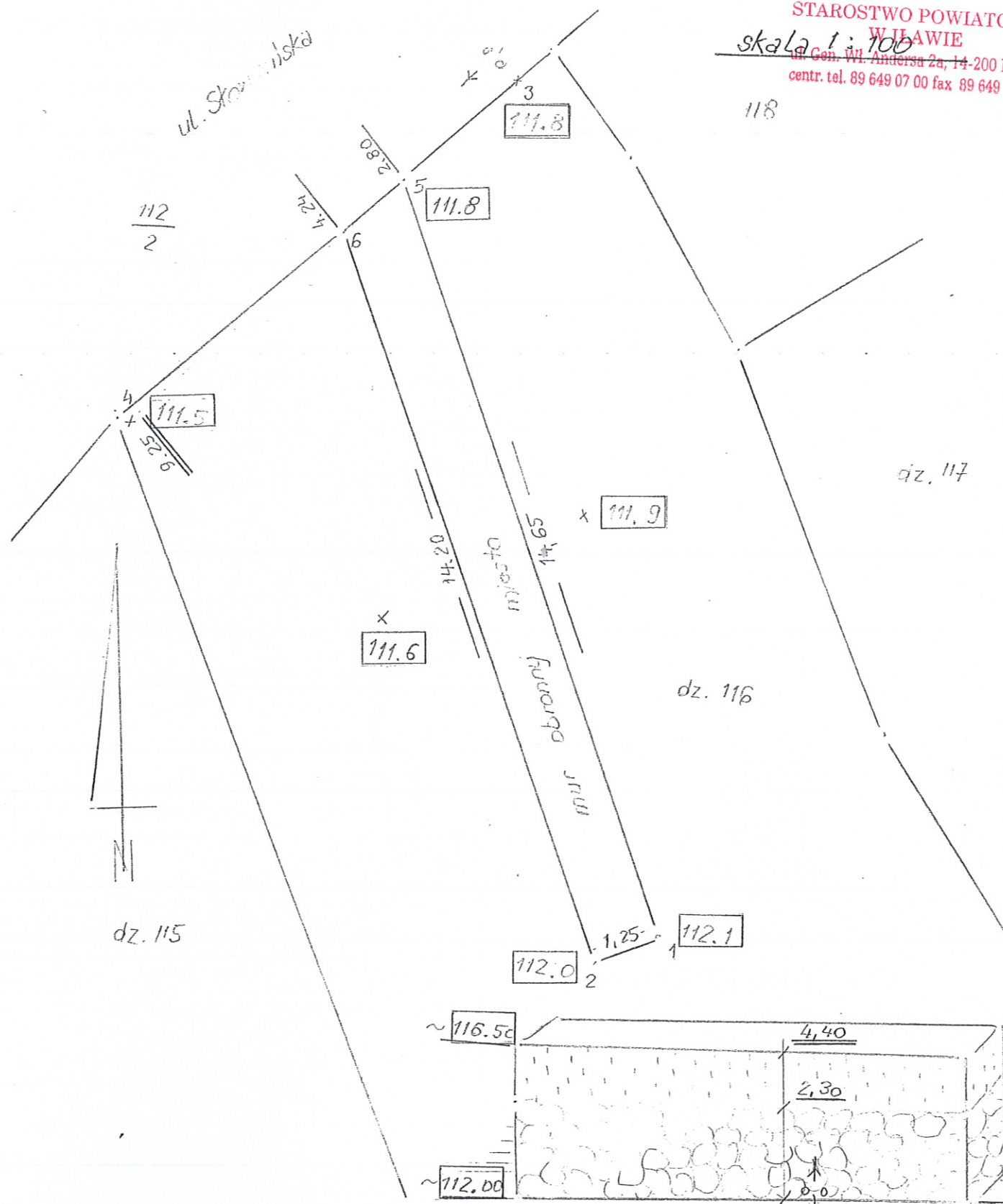
1. Pan Zbigniew Kuśmierz
82-300 Elbląg, ul. 1-go Maja 29/13
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego
3. a/a

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Zbigniew Babalski

80

Obiekt Miasto Susz 280706_4 działka 116				Rodzaj pracy : Aktualizacja ewid. bud.
Topcon GR-3 GPS Topcon	Data	Nazwisko i imię	KERG:WGN.6640.1417.2016	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „BiZet” s.c. Barbara Pieńczewska, Zbigniew Głowacki ul. Piastowska 7, 14-240 Susz tel./fax 55 278 60 59, NIP 744 15 55 699 L.Ks.rob. BiZ/113/2016
Pomierzył	10.08.2016	Zbigniew Głowacki	Woj.: warm . - mazurskie	
Skartował		mgr inż. Zbigniew Głowacki 14-240 Susz, 14-240 Susz	Miasto Susz	
Wyniesiono podział			Obręb: 2	Szkic polowy nr 1 81
Sprawdził		Zbigniew Głowacki		Pierworys

1305

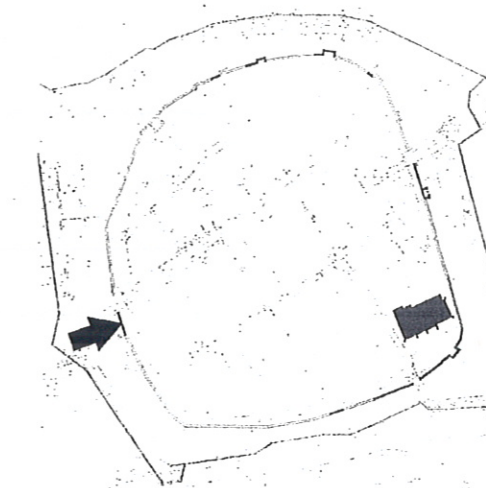
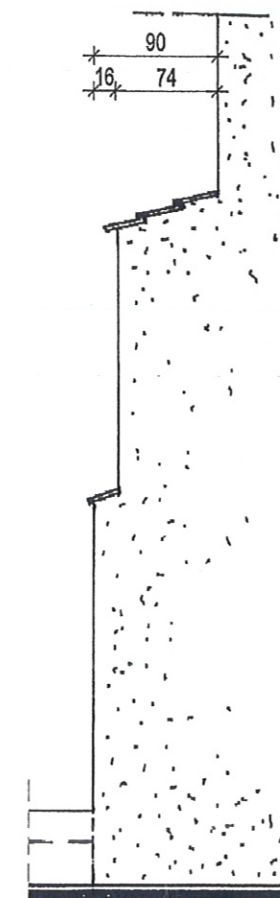
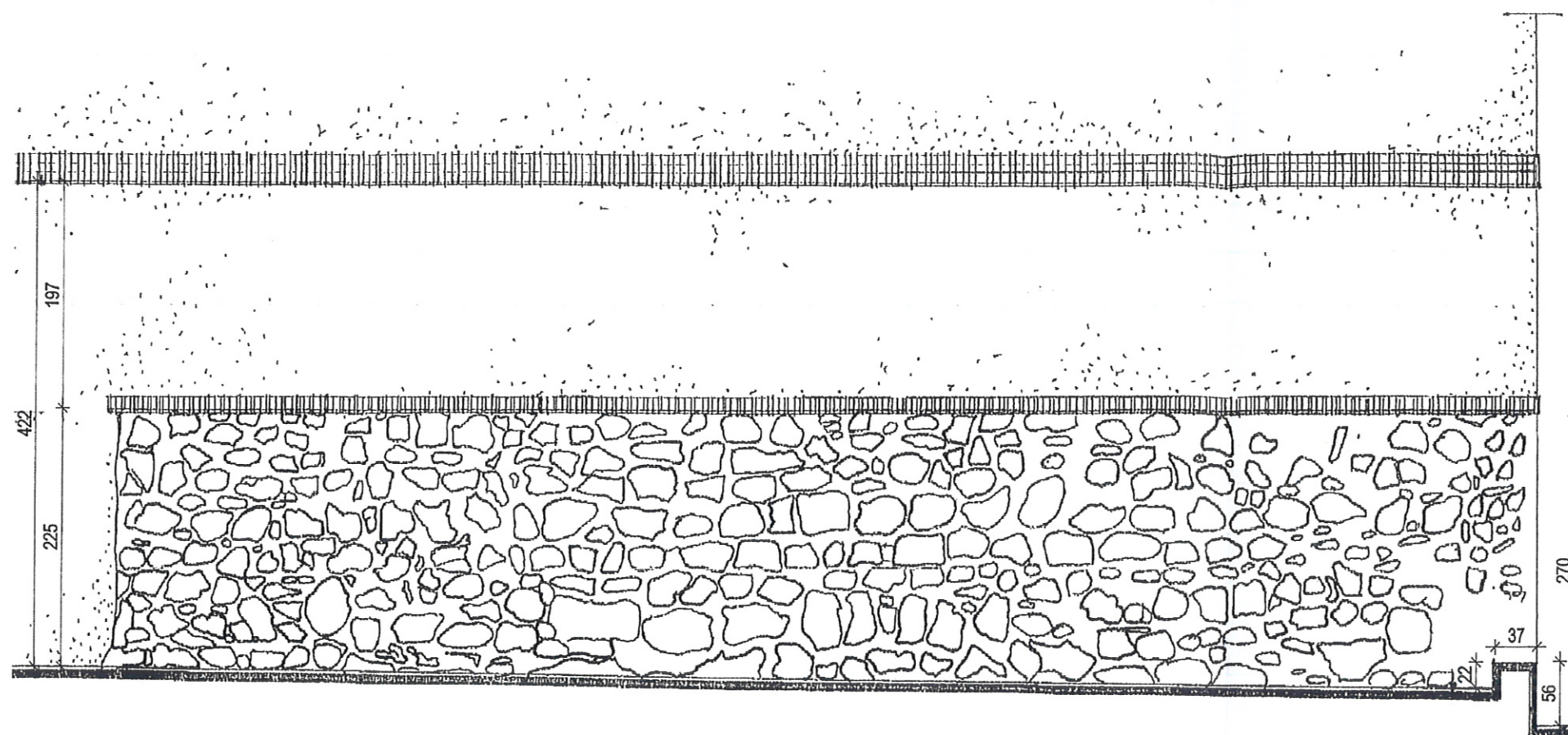
2005

MIASTO SUSZ

INWENTARYZACJA MIEJSKICH MURÓW OBRONNYCH

MAREK KOWALCZYK • ADAM WYSOCKI • PIOTR GRABOWSKI

ORIENTACJA skala 1:10 000

Mur 3.0

ul. Słowiańska 32

skala 1:50

MK-LINEA biuro projektowe

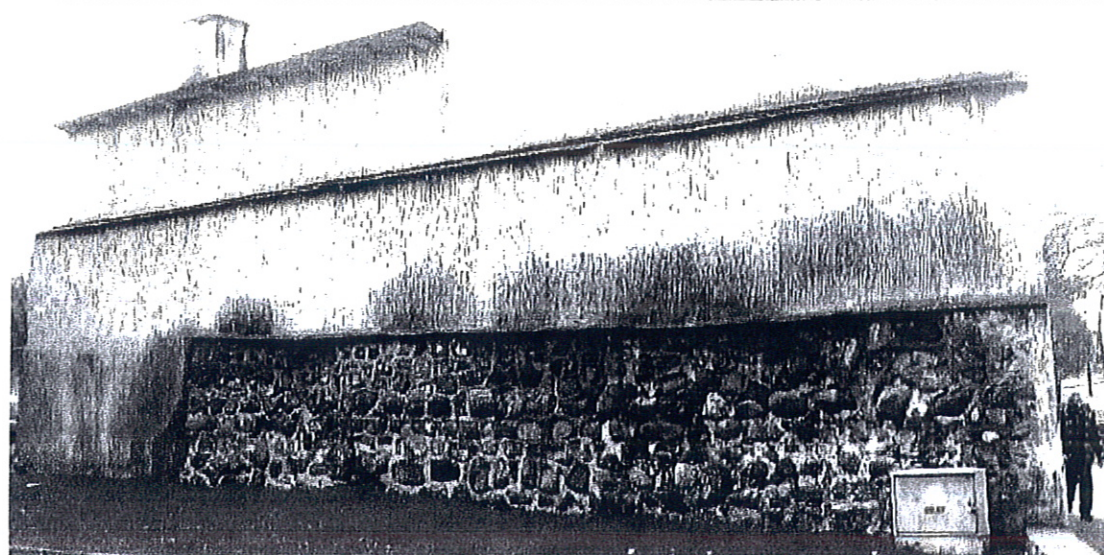
10-693 OLSZTYN, os. Brzeziny, ul. Zaruskiego 1
tel: 0,89 5438200, mobile: 0,601684889, e-mail: mk-linea@hot.

Inwentaryzacja miejskich murów obronnych
Miasto SUSZ

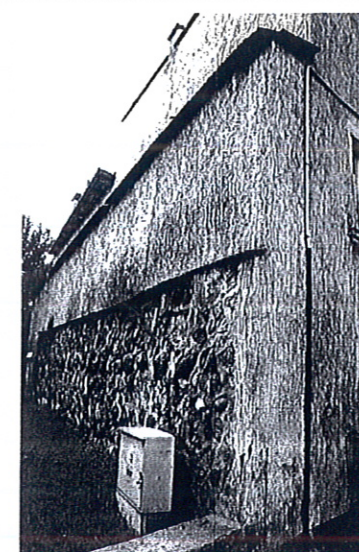
inż. Marek Kowalczyk
upr.: arch.140/84/OL, konstr.48/88/OL, konserw.zabytk.22/95
tech. arch. Adam Wysocki

mgr inż. Piotr Grabowski

data
2005.11.2
rys.
ver. 02

Fot. A.Wysocki (IMG_4332)

Fot. M.Kowalczyk (IMG_1070)

KARTA TYTUŁOWA

Projekt Prac Konserwatorskich fragmentu średniowiecznego muru obronnego
z ul. Słowiańskiej w Suszu.

Spis treści:

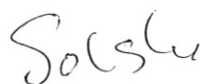
1. Rys historyczny,
2. Opis obiektu,
3. Zniszczenia i ich lokalizacja,
4. Program Prac Konserwatorskich z propozycją technologii,
5. Dokumentacja fotograficzna.

Autorzy opracowania:

mgr Szymon R. Jużków

(PRO ANTIC – Konserwacja Zabytków
ul. Zbożowa 92, 87-100 Toruń)

mgr Rafał Solski

(KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
ul. Widokowa 12, 87-162 Lubicz Górny)

Badania: Szymon R. Jużków

Zdjęcia: Fot. 2 -12 : Szymon R. Jużków
Fot.1 : U.M. Susz

Toruń, wrzesień 2016

1. RYS HISTORYCZNY

Zgodnie z przekazami historycznymi miasto Susz w 1315 r. otoczone było murami obronnymi oraz fosą. Wtedy to bowiem Kapituła Pomezkańska (inicjator budowy miasta) odnowiła przywilej lokacyjny.

Zachowane do dnia dzisiejszego archiwalia świadczą o tym, że budowę miasta które miało być stolicą Kapituły prowadzono w latach 1305 – 1310. Mury obronne powstały zatem na początku XIV w.

Materiał użyty do konstrukcji murów był zróżnicowany: dolne partie budowano z kamieni polnych, wyższe z lokalnie wypalanej cegły. Całość murowana była z zastosowaniem zaprawy wapiennej z dodatkami miejscowych kruszyw oraz innych komponentów.

Kolejne informacje na temat murów pochodzą z roku 1719, kiedy to zgodnie z przekazem archiwalnym wzmocniono je drewnianymi palisadami. Należy więc przypuszczać, że stan ich zachowania i bezpieczeństwo przyległych do nich budynków już wtedy budziły istotne obawy.

W XIX w. z powodu zagrożenia zawaleniem większą część oryginalnych murów rozebrano. Do dzisiejszych czasów przetrwały jedynie fragmenty murów bezpośrednio przylegające do historycznych budynków lub wykorzystane jako fragmenty ich ścian.

Tak w skrócie wygląda historia kamiennego muru z ul. Słowiańskiej. Do sierpnia 2016 r. był on częścią jednego z najstarszych budynków miejskich (Fot.1), który właśnie wtedy zdecydowano się rozebrać. Do dziś widoczne są na zachodniej ścianie muru ślady przewodu kominowego mieszkania, które w obrębie rozebranego budynku było do niego "doklejone".

Z całą pewnością, tylko dlatego że ten odcinek muru był organicznie związany z budynkiem mieszkalnym - przetrwał do czasów współczesnych. Nie ma jednak wątpliwości, że historia jego powstania sięga początków XIV w., kiedy wznoszono pierwsze budowle miasta.

2. OPIS OBIEKTU

Fragment średniowiecznego muru kamiennego o wymiarach 14,6 x 1,25 x 2,80 m. zlokalizowany jest w zachodniej części miasta przy ul. Słowińskiej (Fot. 2, 3). Jego konstrukcja to w głównej mierze watek kamienny wymurowany z kamieni polnych – otoczków granitowych – o zróżnicowanej średnicy z uzupełnieniami wykonanymi z cegły gotyckiej.

W części południowej obiektu widoczne jest przemurowanie wykonane na zasadzie wypełnienia przypadkowym materiałem. Tam do uzupełnień użyto gruz ceglany i dachówki (Fot. 4). Oryginalne fragmenty obiektu wymurowane zostały na zaprawie wapienno gliniastej (Tab. 1).

Nie zachowała się oryginalna spoina, która najprawdopodobniej wykonana była

podobnie jak w przypadku analogicznych obiektów z zaprawy wapiennej użytej do murowania.

Widoczna na wschodnim fragmencie muru wypukła fuga to zaprawa cementowo-wapienna (Tabela 2). Wykonano ją najprawdopodobniej w trakcie remontu w latach 60-tych XX w. Na ścianie zachodniej widoczny jest ciemny pionowy pas sadzy pokrywającej powierzchnię (Fot.7). W tym miejscu przed rozbiórką przylegającego do muru budynku znajdował się przewód kominowy.

W dolnej części muru pomiędzy luźnymi kamieniami widoczne są puste przestrzenie w jego rdzeniu (Fot. 2,3). Najprawdopodobniej są to miejsca gdzie wypełnienie ściany składające się z zaprawy wapiennej i gruzu na przestrzeni lat uległo zwiędnięciu i zostało wypłukane przez wodę opadową.

Szczyt muru jest nierówny (Fot.8). Wyższa, ceglana część muru została rozebrana w trakcie prac rozbiórkowych prowadzonych na przełomie lipca i sierpnia b.r.

W chwili obecnej szczyt muru jest odsłonięty i w żaden sposób nie zabezpieczony.

Pokrywają go luźne resztki zaprawy oraz odłamki ceglane i kamienne (Fot.8).

W wielu miejscach w obrębie muru widoczne są przemurownia (Fot.10,11), które służyły wzmocnieniu jego konstrukcji. W ten sposób wypełniano wyrwy i ubytki w kamiennym wątku, aby wzmocnić konstrukcję ściany.

Mur obecnie jest mocno zniszczony i wymaga pilnych prac naprawczych.

3. ZNISZCZENIA I ICH LOKALIZACJA

- Bardzo osłabiona konstrukcja muru na jego obu krańcach – pn. i pld. (Fot.3).

W przypadku decyzji o rozbiórce niemożliwych do uratowania fragmentów muru, postuluje się aby pozyskany wtedy materiał (stare kamienie, zabytkowe cegły) został użyty do uzupełnienia ubytków i reperacji w zachowanej części obiektu.

- Lokalnie - znaczne obniżenie spoiwości wapiennej zaprawy murarskiej.

Miejsca te będą wymagały wzmocnienia metodami konserwatorskimi (impregnacja roztworami żywic krzemoorganicznych)

- Naprawy i modyfikacje muru wykonane bez zachowania oryginalnej technologii (Fot. 6).

Chodzi tu głównie o drobne przemurowania oraz fugowanie wykonane z użyciem zaprawy cementowej. Cement z uwagi na zawartość soli rozpuszczalnych w wodzie może szkodliwie działać na zabytkowe ściany.

4. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH Z PROPOZYCJĄ TECHNOLOGII

Zaplanowany Program Prac Konserwatorskich zakłada oczyszczenie, wzmocnienie i częściową rekonstrukcję pozostałości muru. Efektem końcowym tych prac powinno być ustabilizowanie i zabezpieczenie przed dalszym niszczeniem obiektu, a nie jego sztuczna estetyzacja.

Przewidziano między innymi usunięcie błędnych technologicznie i szkodliwych dla obiektu cementowych spoin, wymianę rozwarstwionych, wtórnych cegieł oraz uzupełnienie brakujących kamieni.

Do prac rekonstrukcyjnych i zabezpieczających zaplanowano użycie materiałów konserwatorskich, które powinny ochronić obiekt przed dalszą destrukcją.

W celu zabezpieczenia przed wzrostem mikroorganizmów i roślin przewidziano kompleksową dezynfekcję i na koniec hydrofobizację całej powierzchni muru.

W kwestii zabezpieczenia / uszczelnienia szczytu muru zaproponowano dwa warianty; wykonanie szczelnej nakrywy ze sztucznego kamienia imitującej kamienne zwieńczenia gotyckich murów, lub przykrycie muru warstwą z cegły klinkierowej tworzącej niewielki okap po obu stronach muru, ułożonej ze spadkiem w jednym kierunku.

Ostateczną wersję powinna ustalić komisja z udziałem Nadzoru Konserwatorskiego

Właściwe prace konserwatorskie należy poprzedzić wykonaniem kompleksowej dokumentacji zdjęciowej i pomiarowej, a także badaniami materiałowymi zapraw.

A. Badania i prace wstępne

1. Badania materiałowe wybranych zapraw spoinowych,
2. Badania zasolenia wytypowanych fragmentów muru,
3. Wykonanie kompleksowej dokumentacji fotograficznej i pomiarowej stanu zachowania obiektu.

B. Konserwacja wątku kamiennego

1. Oczyszczenie powierzchni

z luźno zalegających w zagłębieniach muru zanieczyszczeń (luźna zwietrzała zaprawa, humus itp.) Prace należy wykonać przy użyciu miękkich szczotek i odkurzaczy.

2. Usunięcie wtórnych spoin.

Wtórne, błędne technologicznie spoiny należy ostrożnie odkuć do głębokości umożliwiającej założenie trwałej nowej spoiny (ok. 1,5 - 2 cm).

3. Strukturalne wzmocnienie osłabionych historycznych spoin muru.

Należy zastosować preparat krzemooorganiczny firmy Remmers- KSE 300 (lub jego odpowiednik). Roztwór nanosić pędzlem na osłabione powierzchnie aż do ich całkowitego przesycenia, z zachowaniem odpowiednich warunków i sezonowaniem.

4. Oczyszczenie powierzchni wątku kamiennego.

Metodami i środkami dopasowanymi do stanu zachowania oraz rodzaju zabrudzeń i nawarstwień.

5. Wypełnienie szczelin oraz pęknięć.

Do prac można zastosować zaprawę wapienno- trassową Optolith TKI Trassinjekt wprowadzaną metodą iniekcji, by maksymalnie wypełnić pęknięte miejsca.

6. Uzupełnienie brakujących kamieni

Do montażu brakujących kamieni można użyć zaprawy murarskiej na bazie spoiw Trassowych.

7. Uzupełnienie spoin.

Proponuje się wykorzystanie materiału Optolith TKF TrassFuge modyfikowanego przez odpowiednie dodatki (pigmenty, kruszywa itd.)

C. Konserwacja fragmentów wątku ceglanego

1. Wstępne oczyszczenie

z luźno zalegających na powierzchni zanieczyszczeń (luźna zwietrzała zaprawa, humus itp.) Prace należy wykonać przy użyciu miękkich szczotek i odkurzaczy.

2. Strukturalne wzmocnienie osłabionych fragmentów muru.

Należy zastosować preparat krzemooorganiczny firmy Remmers- KSE 300 (lub jego odpowiednik). Roztwór nanosić pędzlem na osłabione powierzchnie aż do ich całkowitego przesycenia, z zachowaniem odpowiednich warunków i sezonowaniem.

3. Wypełnienie szczelin oraz pęknięć.

Do prac można zastosować zaprawę wapienno- trassową Optolith TKI Trassinjekt wprowadzaną metodą iniekcji, by maksymalnie wypełnić pęknięte miejsca.

4. Oczyszczenie powierzchni cegieł oraz spoin.

W zależności od stopnia oraz charakterystyki zanieczyszczenia planowane jest wykorzystanie różnych metod i środków. Podstawową metodą będzie zmywanie parą wodną pod ciśnieniem. Twarde zanieczyszczenia powierzchni będą usuwane mechanicznie.

- Pustki w substancji muru zlokalizowane głównie u jego podstawy (Fot.10).

Miejsca te będą wymagały uzupełnienia ; najlepiej z wykorzystaniem oryginalnego materiału i technologii.

- Zabrudzenia oraz resztki zapraw i farb widoczne na odcinku zachodniej części muru, gdzie przylegało mieszkanie rozebranego budynku (Fot. 9).

Ten fragment należy ostrożnie doczyścić, tak by nie uszkodzić oryginalnego wątku.

- Lokalne szczeliny oraz drobne pęknięcia w obrębie powierzchni muru (Fot.11).

Miejsca te będą wymagały wypełnienia by uniemożliwić penetrację wody do wnętrza muru.

- Roślinność rozwijająca się w szczelinach (Fot.2).

Powoduje ona pękanie i rozsadzanie muru. W Programie prac naprawczych przewidziano jej usunięcie i kompleksową dezynfekcję, która zatrzyma rozwój roślin oraz mikroflory.

- Odkryty, niczym nie zabezpieczony szczyt muru (Fot.11).

Jest to stan, który powstał po rozbiórce ceglanej, górnej części obiektu. Propozycje zabezpieczenia obiektu od góry przedstawiono w Programie Prac.

5. Uzupełnienie brakujących cegieł w licu muru.

Do uzupełnień można wykorzystać nową lub rozbiórkową cegłę o parametrach oraz wyglądzie odpowiadającą oryginalnej. Przemurowania powinny być wykonywane wyłącznie w miejscach większych ubytków. Szczegółową lokalizację przemurowań należy konsultować z autorem Programu i z Nadzorem Konserwatorskim.

6. Scalenie kolorystyczne.

Cegły wymagające kolorystycznej korekty w celu dopasowania do lokalnej tonacji należy spatynować. Zabieg można wykonać przy użyciu 2 komponentowej farby silikatowej: StoSil Color + Sto Fixativ – prod. Sto Ispo. Technologia ta umożliwia regulację transparentności warstwy malarskiej.

7. Uzupełnienie spoin.

Proponuje się wykorzystanie materiału Optolith TKF TrassFuge modyfikowanego przez odpowiednie dodatki (pigmenty, kruszywa itd.)

D. Prace wykończeniowe

1. Oczyszczenie szczytu muru

z luźnych odłamków cegieł oraz resztek starej zaprawy pozostałych po pracach rozbiórkowych. Szczyt należy doczyścić aż do odsłonięcia trwałego rdzenia muru

2. Wyrównanie górnej płaszczyzny muru

Niezbędne będzie nadmurowanie zwieńczenia w miejscach ubytków oraz zagłębień. Do tych prac należy wykorzystać płaskie kamienie lub cegły gotyckie murowane na zaprawę wapienną lub trassową.

3. Wykonanie zwieńczenia szczytu muru

W celu uszczelnienia górnej płaszczyzny muru i zabezpieczenia obiektu przed wypływającym działaniem wody opadowej proponuje się 2 warianty rozwiązania tej kwestii:

- wykonanie szczelnej nakrywy ze sztucznego kamienia imitującej kamienne zwieńczenia gotyckich murów (np. mur wokół kościoła Ś.Ś. Janów w Toruniu),
- przykrycie muru warstwą z cegły klinkierowej tworzącej niewielki okap po obu stronach muru, ułożonej ze spadkiem w jednym kierunku.

Ostateczną wersję powinna ustalić komisja z udziałem przedstawicieli Służb Konserwatorskich

4. Dezynfekcja całego muru

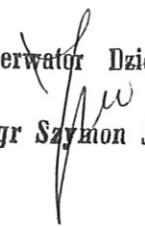
Zabieg kompleksowy z użyciem preparatu biobójczego– Fungal (Sto Ispo) lub jego odpowiednika. Na powierzchnie muru nanosić przy pomocy natrysku lub pędzla.

5. Hydrofobizacja.

Zaplanowano hydrofobizację całej powierzchni muru.
Zabieg wykonać np. przy użyciu preparatu Ahydrosil, który w swoim składzie zawiera dodatek grzybobójczy.

E. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej

Konservator Dział Sztuki

mgr Szymon Juźków

WYNIKI BADAŃ ZAPRAW SPOINOWYCH średniowiecznego muru w Suszu.

Metodyka badań

Próbki zapraw spoinowych wysuszono i dokładnie zważono, a następnie zadano nadmiarem roztworu 2M HCl.

Po 24 godzinach roztwór przesączono.

Sączek z zawartością wysuszono do stałej masy i obliczono procentową ilość części nierozpuszczalnych w kwasie w procentach masowych.

Pozostały po trawieniu wypełniacz z zawartością frakcji pelitowej przesiano przez sito o oczku 0,1 mm w celu jej oddzielenia.

Wydzielony w ten sposób wypełniacz poddano obserwacjom mikroskopowym w celu określenia przybliżonego składu jakościowego.

Wyniki badań przedstawiono w tabelach:

Tab. 1 (Próbka zaprawy 1)

SPOIWO	% części nie rozp. w HCL			Węglany	spoiwo/ wypełn.	SKŁAD WYPEŁNIACZA	INNE SKŁADNIKI
	Razem	pelitowe	kwarcowe				
Wapienne	63,3	12,7	50,6	36%	1 / 2,5	Iły, kwarc drobno i średnioziarnisty, dobrze obtoczony, żwir do 0,5 cm ily	skalenie, glaukonit, węgiel drzewny, okruchy ceramiczne, macerat drewniany

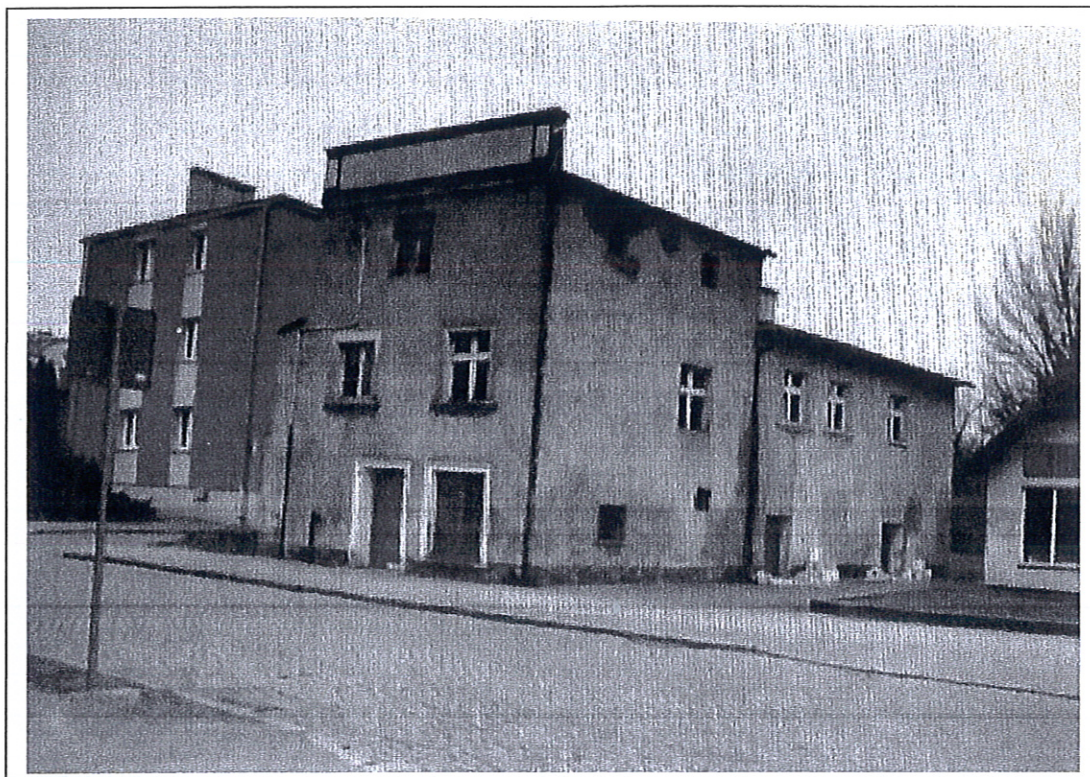
Tab. 2 (Próbka zaprawy 2)

SPOIWO	% części nie rozp. w HCL			Węglany	spoiwo/ wypełn.	SKŁAD WYPEŁNIACZA	INNE SKŁADNIKI
	Razem	pelitowe	kwarcowe				
Cementowo-wapienne	75,3	15,7	59,6	25%	1 / 1,5	kwarc o różnej wielkości ziaren z przewagą grubo- i średnioziarnistego o różnym stopniu obtoczenia	skalenie, glaukonit, okruchy ceramiczne, okruchy skał obcych, włókna drewniane

Konserwator Dział Sztuki

mgr Szymon Jużków

91

Fot.1

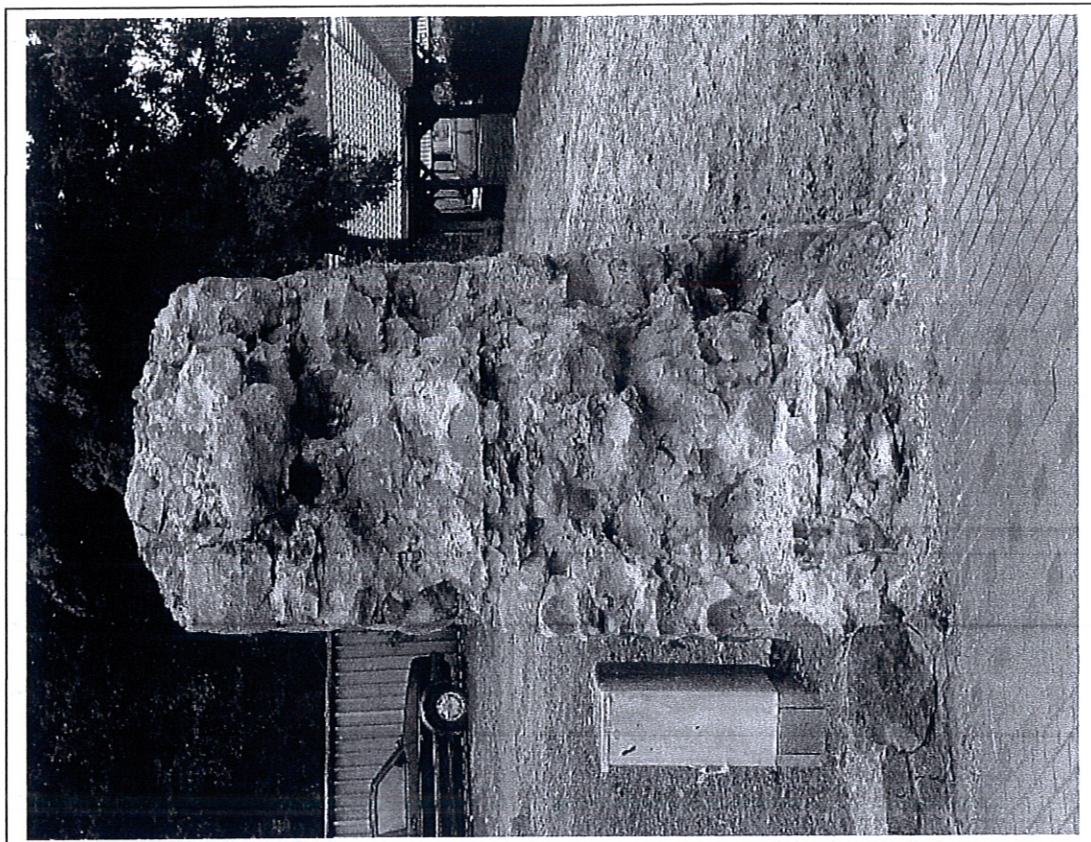
Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

Fot. 5

Fot. 6

Fot. 7

Fot. 8

Fot. 9

Fot. 10

Fot. 11

Fot. 12

UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

DYPLOM

Szymon Łuszczuk
urodzony dnia 3 lipca 1964 r.
w Joraniu

odbył studia wyższe magisterskie
dziennie
na Wydziale Sztuk Pięknych
w zakresie konserwacji i restauracji
elementów i detali architekto-
nicznych
z wynikiem **dobrym**

i po spełnieniu wymogów określonych
obowiązującymi przepisami uzyskał

w dniu 22 września 1988 r. tytuł
**magistra sztuki w zakresie
konserwacji elementów i detali
architektonicznych**

REKTOR

[Signature]
Jorun, dnia 22 września 1988 r.

Łuszczuk Szymon

Konservator Dziel Sztuki

mgr Szymon Łuszczuk

[Signature]
podać

Nr 1479
(numer dyplomu)

STAROSTWO POWIATOWE
W IŁAWIE
ul. Gen. Wł. Andersa 2a, 14-200 Iława
centr. tel. 89 649 07 00 fax 89 649 66 00